

deres Valgret til Rigsretten til at forshyne den med en Halvdel af Lutter stærkt udprægede Partimænd, selv om det nu var Medlemmer, valgte udenfor Thinget, kunde saadanne Partimænd staffles til Veie, der vare fuldt saa fanatiste som nogen af os Andre (Afbrudelse); ja det er klart. Dersom det skete, vilde Rigsretten blive inhabil til Andet end til at fristende, thi der vilde aldrig komme noget Resultat ud af Dommen. Saadanne to Parter, der stode overfor hinanden, vilde være hindrede i at fælde nogen Dom, og Resultatet vilde altsaa ogsaa fra den ene Side kunne fremtvinges som Frisindelse. For at gjøre det umuligt for Parterne at fælde i denne Fristelse at anstille nogenomhelst politisk Spekulation af den Slags, der gjøres paa Kjendskab til Rettens Medlemmers Tænkemaade, Sympathi og Antipathi, have vi optaget denne Bestemmelse, hvorefter en vis Del, et Mindretal, i enhver Sag træder ud af Retten ved Lodtrækning, og kun Resten stemmer, thi dermed vil det være givet, at Ingen vil have nogenomhelst Interesse i at gjøre saadanne Beregninger, thi disse ville i alle Tilfælde ikke slaag til. Skilken politisk Farve Retten faar, vil det være umuligt for Parterne forud at sikkre sig, og naar det er umuligt, vil der ingen Fristelse være til at sætte politisk fævede Mænd ind i Retten, man kan ligesaa godt lade det være. Deri ligger den bedste og stærkeste og efter vor Mening en fuldstændig uoverstigelig Garanti mod alle Forsøg paa at spekulere i Rigsretten. En saadan Rigsret vilde altsaa efter vor Opfattelse være en fuldstændig Gjenstandelse af Rigsretten fra 1849, om ikke i Ordlyd, det rent formelle Ydre, saa dog i dens Princip og Maaden at virke paa.

Seg skal nu blot med et Par Ord omtale den Virkning, det vilde have, om en saadan Grundlovsforandring blev vedtaget. Med Hensyn til Fortiden tillægge vi det ikke nogen afgjørende Betydning, det siger jeg strax. Hvad der er sket siden 1885, er saa stort og omfattende, at jeg tvivler, om det overhovedet egner sig til at afgjøres ad ren retlig Veie. Jeg tror, det griber for dybt ind i Folkets Liv, det kan hverken rettes eller udslettes blot ved en Dom. Der skal Mere til, der skal langt mere indgribende politisk Arbejde til for at faae det til at forvinde. I alle Tilfælde — det vil jeg sige strax med det Samme — vilde Folkethinget hverken anse sig forpligtet, eller i hvert Fald kunne anse sig forpligtet, selv overfor en saadan Rigsret, til at indgaae det, der er sket siden 1885. Altsaa i saa Henseende vilde denne Sag ikke faae stor Betydning, og det er heller ikke dens Me-

ning. Meningen er jo at sikkre Fremtiden og skabe de Garantier for Fremtiden som ere nødvendige, for at det kan nytte Noget at arbejde paa den grundlovmæssige Ret her i Landet. I saa Henseende tror jeg, man maa indrømme, at en saaledes sammensat Rigsret vilde afgive fuld Garanti, thi den første Følge deraf vilde blive den, at det var skaffet ud af Verden, som i Virkeligheden var Grunden til al vor Ulykke, nemlig det politiske Juristeri. Der vilde ingen Plads blive til politiske Jurister mere, deres Dage vilde være talte. Naar først Alle ere fuldt paa det Nene med, at Rigsretsdommene lige saavel kunne gaa dem imod, som med, uden at de ere i Stand til forud at beregne det, saa afholder man sig fra politiske Konflikter, byggede paa politisk Juristeri, thi man veed, at det er en daarlig, løs Grund, som Ingenting kan bygges paa, og naar man fra begge Sider er enig om, at der ingen Konflikt skal blive, saa bliver der ingen, saa bliver der i Stedet derfor det, som Forfatningen vilde, virkelig fri Forhandling og fri Overenskomst. Det kan naturligvis tænkes — det indrømmer jeg — at der kan optaa uforudsete Tilfælde, hvor ingen Overenskomst er bleven, f. Ex. Krig, Naturbegivenheder og Andet, som vi ikke kunne beregne. I saadanne Tilfælde maatte da Regjeringen handle paa forventet Tillægsbevilling, og det vilde den ogsaa gjøre i fuldeste Overensstemmelse med den Praxis, der har udviklet sig fra 1849 til nu, men det, der aldrig vilde ske, var, at Regjeringen handlede paa fingeret forventet Tillægsbevilling, thi Regjeringen vilde lige saavel som Folkethinget og som Landstinget vogte sig for at komme for en Rigsret, som man ikke forud kunde beregne. Om denne Rigsret vilde det altsaa gjælde, hvad jeg allerede for lidt siden sagde var det, der gjorde Rigsretten af 1849, Sunigundlovens Rigsret, til en saa fortrinlig Institution her i Landet. Det vilde være en Ret, der ved sin blotte Tilværelse var tilstrækkelig til at afholde Alle fra at gaa udenom Grundloven. Det er rimeligt, at Ingen nogeninde vilde lægge Sag an for denne Ret; og det vilde ogsaa være det Bedste, om det altid blev Tilfældet med en Rigsret, at den aldrig fik Noget at gjøre; thi Rigsrettens Bestemmelse er hverken at være en Fortolkningsanstalt for Forfatningen eller et Middel til Løsning af Spørgsmaal, man ikke selv kan finde ud af, men Rigsrettens Bestemmelse er at dømme om Straff og Erstatning. Det er dens juridiske Bestemmelse, men dens politiske Opgave er at hindre, at Noget i Landet gjør sig skyldig til Straff og Erstatning og ikke Andet, og